

(Arch.)

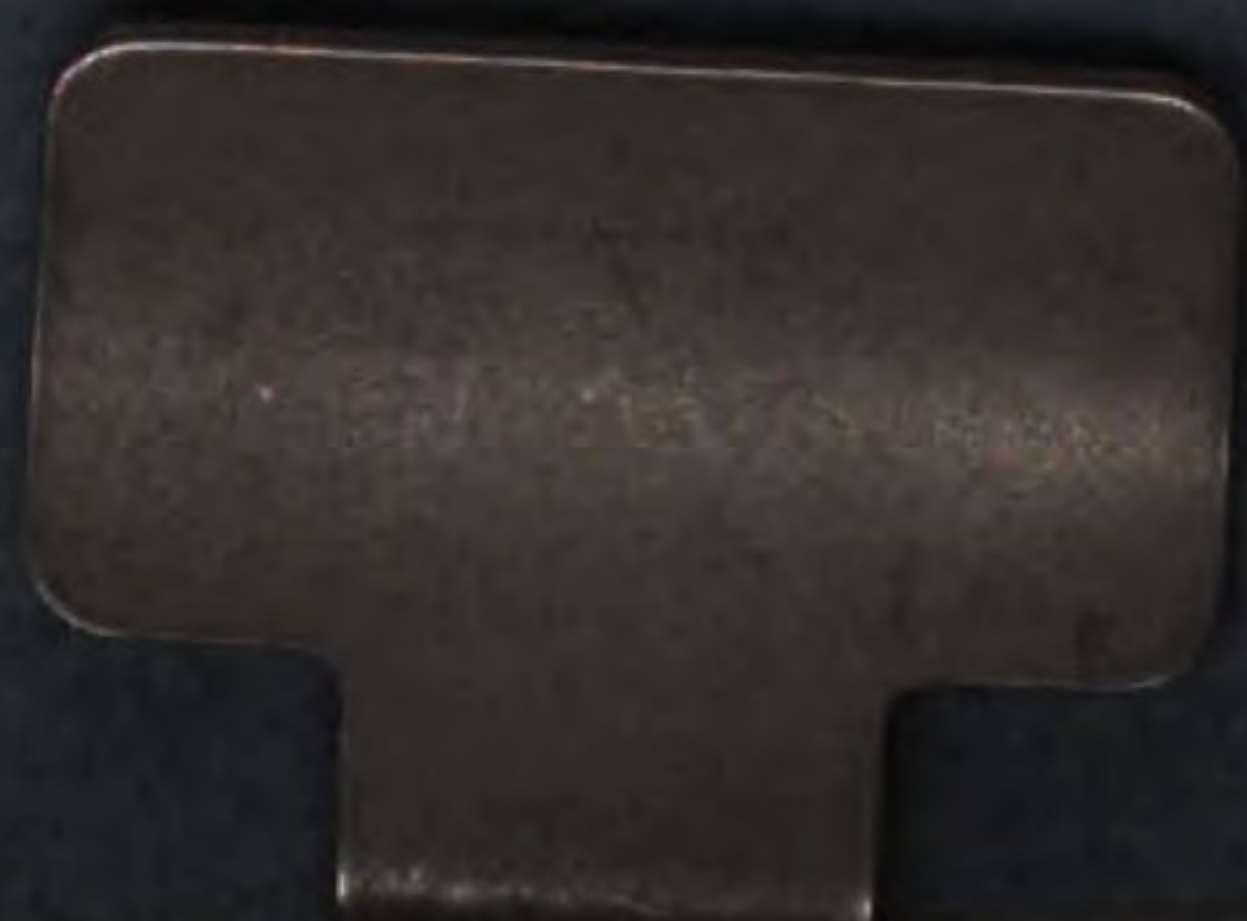
72

rd

72 rd

Götting

40

977

40

Arch. 72rd

Q. D. B. V.

N O V I

P R O R E C T O R A T V S

A V S P I C I A

D. VI M. AVGVSTI A. MDCCCLIII

RITE CAPIENDA

C I V I B V S

INDICIT

A C A D E M I A I E N E N S I S.

ADIECTAE SVNT

INSCRIPTIONES OLYMPICAE IIII A C. GOETTLINGIO EDITAE.

I E N A E

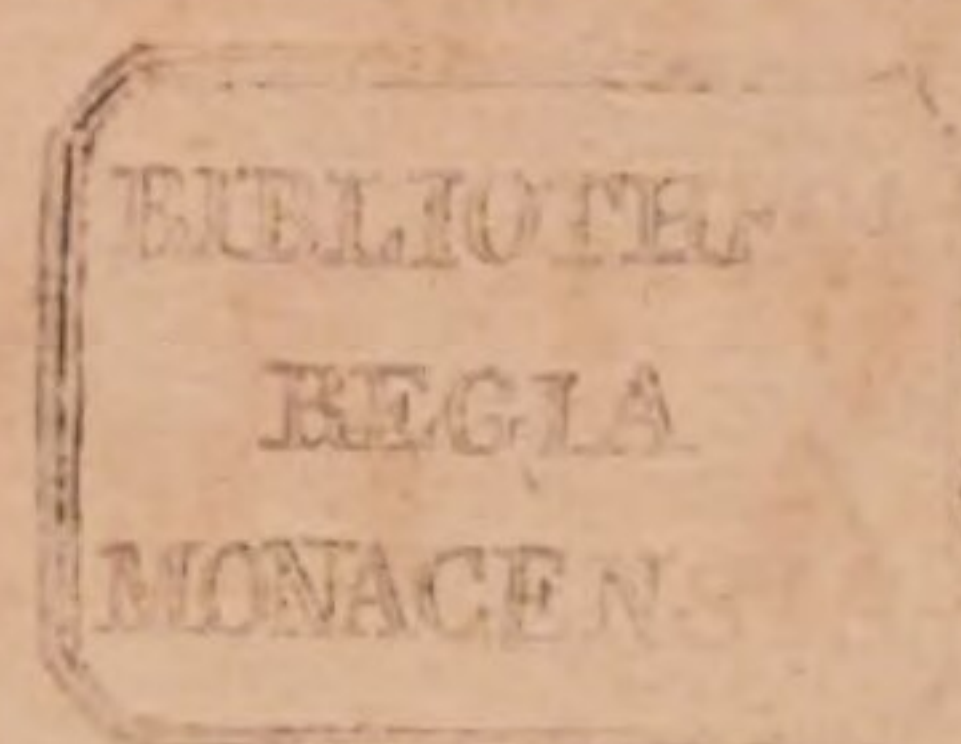
PROSTAT IN LIBRARIA BRANIANA.

Brann. Jena

AVTANOTONHON

AVTANOTONHON

AVTANOTONHON

AVTANOTONHON

CAROLVS IVLIVS GUYETVS

H. T. PRORECTOR VNIVERSITATIS LITTERARVM IENENSIS

S. D.

C I V I B V S.

Omnibus senatorum suffragiis per semestre quod instat hibernum pro rectore creatum esse virum doctissimum atque experientissimum

AVGVSTVM SIEBERTVM

MEDICINAE PROFESSOREM P. O.

lubentissime Vobis nuntiamus, Cives optimi. Nam quem virum non solum egregiam aegrotis opem ferre constat sed disertissime etiam doctrinam medicam ita Vobis tradere, ut, Hippocratis verbi: *Ἱητρὸς φιλόσοφος ἰσόθεος* non immemor, theoriam cum praxi, quam dicunt, felicissime conciliet, eundem etiam cum Vobis, Cives humanissimi, si quid opus erit

in rebus adversis, clementissime opitulaturum tum ipsi Vniversitati nostrae non defuturum esse exspectamus certissime. Quare crastino die frequentes adite aulam academicam orationem eius aditalem audituri. Valete et novo magistratui fidem atque obsequium praestate.

Dab. Ienae d. V m. Augusti a. MDCCCLIII.

Ante aliquot annos in planitie Olympiaca ad radicem montis Cronii inventa est marmorea basis statuæ aeneae, cuius vestigia etiamnunc eminent. Tria latera huius basis inscriptiones habent, quas superiore aestate descripsi. Edidit etiam *Beulé* in: *Archives des missions scientifiques et littéraires. Paris 1852 (X Cahier. Octobre 1851)* sed cum variis lectionibus quas cum lectoribus communicabo. Forma litteræ Σ est C, litteræ Ω vero haec ω.

I.

In adversa parte:

ΗΠΟΛΙΣΤΩΝ
ΗΛΕΙΩΝ Τ. ΦΛΑΙ
ΑΡΧΕΛΛΑΟΝΤΟΝ
ΕΛΥΤΗΣΕΥΕΡ
5 ΓΕΤΗΝΕΚΤΩΝ
ΙΕΡΩΝΤΟΥΔΙΟΣ
ΧΡΗΜΑΤΩΝΑ
ΝΕΣΤΗΣΕΝ
Ψ Β.

V. 1. *Beulé* ΗΠΟΛΙΣΗΤΩ†, v. 2. B. Τ. ΦΛΑΒΙΟΝ, v. 4. B. ΕΥΕΡ—, v. 6. B. ΔΙΟ†,
v. 7. B, in fine versus Α—

II.

In sinistra parte:

ΜΕΤΕΚΕΧΗΡΩ

ΤΩΠΡΟΤΗΣΣΝΖΟΛΤΜΠΙΑΔΟΣ

ΘΕΟΚΟΛΟΙΟΛΤΜΠΙΚΟΙ

ΑΤΡΒΑΣΙΛΕΙΔΗΣ

5 ΦΛ ΑΡΧΕΛΑΟΣ ΑΡΧΕΛΑΟΥΤΟΓ

ΑΤΡΙΟΥΑΙΑΝΟΣ ΠΡΕΙΜΟΤ

ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΙ

ΑΤΡΝΕΟΚΛΗΣΒΑΣΙΛΕΙΔΟΥ

ΑΤΡΑΒΑΣΚΑΝΤΟΣΖΩΙΔΟΥ

10 ΑΤΡΖΩΠΤΡΟΣΖΩΠΤΡΟΥ

ΜΑΝΤΕΙΣ

ΣΟΣΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΤΤΙΑΔΗΣ

ΒΙΒ ΦΑΥΣΤΕΙΝΙΑΝΟΣ ΚΑΤΤΙΑΔΗΣ

ΚΑΠΟΛΤΚΡΑΤΗΣ ΙΑΜΙΔΗΣ

15 ΚΑΤΕΙΣΑΜΕΝΟΣ ΙΑΜΙΔΗΣ

ΕΞΗΓΗΤΑΙ

ΒΙΒ ΜΑΡΚΟΣ

ΚΑΤΠΑΤΙΑΝΟΣ

ΥΠΟΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΙ

20 ΖΩΣΙΜΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΔΟΥ

ΣΚΕΠΤΑΣΑΡΧΕΛΑΟΥ

ΣΩΣΙΚΛΗΣΙΟΥΑΙΑΝΟΥ

ΣΠΟΝΔΑΤΑΙ

ΑΤΡΥΓΕΙΝΟΣ

25 ΛΕΩΝΔΙΟΣ

ΑΡΤΕΜΕΙΣΙΣΔΙΟΣ

ΕΥΛΕΥΣ

ΑΝΕΙΚΗΤΟΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣΕΡΜΗΣ

v. 1 B. ΜΕΤΕΚΕΧΗΡΩΤ. v. 8. B. ΝΕΟΙΑΗΣ. v. 20. B. ΖΩΣΙΜΟΣ. v. 26. ΑΡΤΕΜΕΙΣΙΣ,
neglecto notae signo. Praeterea Beuleius utrique inscriptione (II. et III.) fastigium

imposuit triangulare, in quo forma agnoscitur coronae cum taenia ad cuius latera haec scripta esse comminiscitur ΔΙΟΡ ΙΕΡΑ: de qua vide titulum IV. Quorum omnium ego in hac inscriptione nihil vidi; neque lapidis fracti vestigia potui reperire neque locum coronae. Ipse autem Beulé sic: *La partie supérieure de la pierre a été brisée par les pioches qui l'ont découverte il y a quelques années; de sorte que la couronne olympique et les bandelettes ont disparu, et, des huit lettres qui doivent former le titre les trois premières ΔΙΟ sont seules restées. La restitution de Διὸς ἱερά ou plutôt Διὸρ ἱερά est du reste bien facile: je copie seulement ces mots sur la troisième (IV nostram) inscription que j'ai vue à Olympie.*

III.

In dextra parte:

ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΞΑ Θ

ΘΕΟΚΟΛΟΙΟΛΥΜΠΙΚΟΙ

ΑΥΡ ΕΥΤΥΧΗΣ

Τ ΦΛ. ΑΡΧΕΛΑΟΣ ΟΚΡΑΤΙΣΤΟΣΤΟ Δ

5 ΠΕΓΝΑΤΒΕΝΤΣΤΕΙΝΟΣΒΕΝΤΣΤΕΙΝΟΥ

ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΙ

ΑΦΡΟΔΑΣ ΕΥΤΥΧΟΥΣ

ΦΛ ΑΡΧΕΛΑΟΣ ΑΡΧΕΛΑΟΥ

ΚΑ ΒΕΓΕΤΟΣ

10 ΜΑΝΤΕΙΣ

ΒΙΒ.ΦΑΥΣΤΕΙΝΟΣΚΑΥΤΙΑΔΗΣ

ΚΑ ΤΕΙΣΑΜΕΝΟΣ

ΕΞΗΓΗΤΑΙ

ΒΙΒ ΜΑΡΚΟΣ

15 ΚΑ ΥΠΑΤΙΑΝΟΣ

ΥΠΟΣΠΟΝΔΟΡΧΗΣΤΑΙ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΕΥΤΥΧΟΥΣ

ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ ΑΡΧΕΛΑΟΥ

ΕΥΘΗΡΟΣ ΒΕΝΤΣΤΕΙΝΟΥ

20 ΣΠΟΝΔΑΥΛΑΙ

ΑΥΡ ΖΗΘΟΣ

ΕΥΠΟΡΟΣ ΔΙΟΣ

ΣΥΛΕΥΣ ΑΝΕΙΚΗΤΟΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ ΕΡΜΗΣ

v. 4. B. T. sine notae signe v. 11. B. ΦΑΥΣΤΕΙΝΙΑΝΟΣ. 12. B. ΚΑ. ΤΕΙΣΑΜΕΝΟΣ
ΙΑΜΙΑΔΗΣ. v. 13. B. ΕΞΕΓΗΤΑΙ. v. 18. B. ΣΩΤΗΡΙΑΔΑΣ.

Minusculis litteris hae inscriptiones habent ita:

I.

Ἡ πόλις τῶν
Ἑλείων Τ(ίτον) Φλάβ(ιον)
Ἀρχέλαον τὸν
ἐαυτῆς εὖερ-
5 γέτην ἐκ τῶν
ἱερῶν τοῦ Διὸς
χρημάτων ἀ-
νέστησεν
Ψ(ηφίσματι) β(ουλῆς.)

De nota ψ. β. vide libellum nostrum: *Fünfzehn römische Urkunden* p. 54. Invenitur etiam in titulo Megarensi.

II.

Μετ' ἐκεχέρῳ
τῷ πρὸ τῆς σνζ' Ὀλυμπιάδος
Θεοκόλοι Ὀλυμπικοί
Αὐρ(ήλιος) Βασιλείδης
5 Φλ(άβιος) Ἀρχέλαος Ἀρχελάου τὸ γ
Αὐρ(ήλιος) Ἰουλιανὸς Πρεΐμου
Σπονδοφόροι
Αὐρ(ήλιος) Νεοκλῆς Βασιλείδου
Αὐρ(ήλιος) Ἀβάσκαντος Ζωΐλου
10 Αὐρ(ήλιος) Ζώπυρος Ζωπύρου
Μάντεις
Σόσσ(ιος) Στέφανος Κλυτιάδης
Βίβ(ουλος) Φαυστεινιανὸς Κλυτιάδης
Κλ(αύδιος) Πολυκράτης Ἰαμίδης
15 Κλ(αύδιος) Τεισαμενὸς Ἰαμίδης

Ἐξηγηταί

Βίβ(ουλος) Μάρκος

Κλ(αύδιος) Ἰπατιανός

Ἰπποσπονδοφόροι

20 Ζώσιμος Βασιλείδου

Σκέπτας Ἀρχελάου

Σωσιμῆς Ἰουλιανοῦ

Σπονδαῦλαι

Αὐρ(ήλιος) Ἰγνείνιος

25 Λέων Διός

Ἀρτεμείσιος Διός

Ξυλεύς

Ἀνείκητος

Γραμματεὺς: Ἑρμῆς

Patet igitur ex inscriptione II., per inducias ante olympiadem CCLVII Flavium Archelaum theocolum olympicum creatum esse tertium, quartum vero Olympiade CCLXI. Ἐκέχρηον pro ἐκέχειρον doricum videri concludas e genitivo χηρός, quo usus esse dicitur Alcman. (V. Eustath. ad Il. p. 110. χεῖρ κλίνεται διχῶς — ποτὲ δὲ κατὰ Ἡρωδιανὸν καὶ μεταθεσίσης (τῆς εἰ διφθόγγου) εἰς ἦτα, ὥς μαρτυρεῖ Ἀλκιμᾶν ἐν τῷ ἐπ' ἀριστερὰ χηρὸς ἔχων.), nisi mala pronuntiatione sequioris temporis ita scriptum est. Videtur autem ad ἐκεχέρῳ, nisi neutrum est, supplendum esse vel χρόνῳ vel καιρῷ. Atque dativus ille ἐκεχέρῳ cum μετὰ praepositione, qui vulgo dicitur poeticus esse, componendus est cum dativo articuli τῷ, qui sequitur proximo versu; genitivum doricum esse, pro μετ' ἐκεχέρου τοῦ, dubito propterea quod in toto titulo non inveniuntur doricae dialecti vestigia, nisi statuamus unicam istam formulam temporis ex aetate antiqua conservatam fuisse.

Nominantur in utraque inscriptione laterali theocoli tres, quorum unum tantum commemorare videtur Pausanias, ὃς ἐπὶ μηνὶ ἐκάστῳ τὴν τιμὴν ἔχει (V, 15, 6.); qui medius est, Archelaus, dicitur ὁ κράτιστος in inscriptione III, quemadmodum in titulo attico (C. I. N. 344. p. 316.) commemorantur οἱ πρῶτοι θεηκόλοι, praeterea tres caduceatores, qui inducias nunciant (σπονδοφόροι), vates (μάντις) in inscr. II. quattuor,

quorum duo sunt Clytiadae, duo Iamidae, e duabus antiquis gentibus, quae hoc officio fungebantur: v. Herodot. IX, 33. V, 44. Atque prior ille locus Herodoti quo Tifamenus Iamides item dicitur Clytiades mendii suspectus iam olim fuit Valckenario Boeckhioque ad Pindar. Ol. p. 152.; aut inducendum igitur erat Κλυτιάδην apud Herodotum aut legendum πολυκλύτου ut videatur in mente habuisse verba Pindari (Ol. VI.) ἐξ οὗ πολὺ κλείτον καὶ Ἑλλανας γένος Ἰαμιδᾶν; quae mutatio non adeo videtur audax esse, si memineris Sancerftianum codicem pro Κλυτιάδην praebere Κλυτιάδου. Mirum est autem e tertia Eleorum vatum gente, Telliadarum, nullum in titulis nostris commemorari, quum commemoretur gens non solum ab Herodoto (IX, 37.) sed etiam a Philostrato V. Apoll. T. V, 25. Sed quum neque Cicero de div. I, 41. eius gentis mentionem faciat (itemque *Elis in Peloponneso familias duas certas habet, Iamidarum unam, alteram Clytiadarum* *), haruspicinae nobilitate praestantes) iam defuisse aut ipsam familiam aut eius officium consentaneum esse videtur. Porro duo interpretes (ἐξηγηταί) enumerantur, quum modo unum proferat Pausanias (V, 15, 6.), modo plures (V, 21, 5.), quattuor tibicines (σπονδαῦλαι), quum unum αὐλητὴν commemoret Pausanias (V, 15, 6.), unus lignator (ξύλεύς), cuius non immemor est Pausanias qui neque hyposphondophoros neque hyposphondorchestas neque scribas videtur novisse.

III.

Ἐπὶ τῆς σξά ὀλ(υμπιάδος)

Θεοκόλοι ὀλυμπικοί

Αὐρ(ήλιος) Εὐτύχης

Τ(ίτος) Φλ(άβιος) Ἀρχέλαος ὁ κρᾶτιστος τὸ δ'

5 Π(όπλιος) Ἐγνάτιος Βενυστεῖνος Βενυστείνου

*) Sic, non *Clytiadarum*, scribitur a Cicerone quemadmodum etiam in epigrammate invenimus apud Pausan. VI, 17, 4.

Τῶν δ' ἱερογλώσσων Κλυτιδᾶν γένος εὖχομαι εἶναι

Μάντις ἀπ' ἰσοθέων αἶμα Μελαμποδιδᾶν.

Σπονδοφόροι

Ἀφρόδας Εὐτύχους

Φλ(άβιος) Ἀρχέλαος Ἀρχελάου

Κλ(αύδιος) Βέγετος

10 Μάντεις

Βίβ(ουλος) Φαυστειῖνος Κλυτιάδης

Κλ(αύδιος) Τεισαμενός

Ἐξηγηταί

Βίβ(ουλος) Μάρκος

15 Κλ(αύδιος) Ὑπατιανός

Ὑποσπονδορχησταί

Δημήτριος Εὐτύχους

Σωτηριάδης Ἀρχελάου

Εὐθῆρος Βενυστειῖνου

20 Σπονδαῦλαι

Αὐρ(ήλιος) Ζῆθος

Εὐπορος Διός

Ξυλεύς: Ἀνεΐκητος

Γραμματεὺς: Ἑρμῆς

IV.

Quartam addo inscriptionem Olympiae a Beuleio repertam, quam neque ego vidi, quanquam a rusticis, qui basin istam ostenderant a me descriptam, saepe de aliis titulis forte detectis sciscitatus, neque Hettnerus et Prellerus, qui una aderant. De hac igitur ita Beuleius: „La troisième (IV) inscription a été trouvée dans l'Alphée pendant l'automne de 1849 par un paysan de Drouva, village voisin d'Olympie. C'est une pierre plate qui a environ vingt pouces de haut sur dix de large. Tout le côté droit est brisé et quelques lignes ont perdu leurs dernières lettres. Malheureusement la date de l'Olympiade a complètement disparu.“

ΔΙΟΡ

ΙΕΡΑ

ΜΕΤΕΚΕΧΕΙΡΟΥ . ΤΟΥ ΜΕΤΑΤ
 . ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ

5

. ΘΕΟΚΟΛΟΙ . ΟΛΥΜΠΙΚΟΙ .
 . ΑΡΙΣΤΩΝ . ΑΡΙΣΤΩΝΟΣ .
 . ΝΙΓΕΡ . ΝΙΓΕΡΟΣ .

Τ . ΦΛΑΒΙΟΣ . ΔΑΜΑΡΙΣΤΟΣ .
 . ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΙ .

10

ΑΠΟΛΛΟΦΑΝΗΣ . ΑΡΙΣΤΩΝΟ
 . ΣΟΦΩΝ . ΝΙΓΕΡΟΣ .
 ΠΟΣΕΙΔΙΠΠΟΣ ΝΙΓΕΡΟΣ .
 . ΜΑΝΤΕΙΣ

15

. ΟΛΥΜΠΙΟΣ . ΟΛΥΜΠΙΟΥ . ΚΑΥΤ
 . ΔΙΟΝΕΙΚΟΣ . ΟΛΥΜΠΙΟΥ . ΚΑΥΤ
 ΕΞΗΓΗΤΗΣ . Μ . ΩΡΑΤΙΟΣ . ΣΑΒΕΙΝ
 ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ .

Τ . ΦΛΑΒΙΟΣ . ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ
 ΣΠΟΝΔΑΥΛΗΣ .

20

ΕΥΔΑΜΩΝ . ΕΥΔΑΜΟΝΟΣ .
 . ΕΠΣΠΟΝΔΟΡΧΗΣΤΑΙ .

ΕΠΤΥΧΙΩΝ . ΑΠΟΛΛΟΦΑΝΟΥΣ .
 ΣΥΛ ΡΟΦΟΣ . ΣΟΦΩΝΟΣ .

25

ΑΡΙΣΤΟΝΕΙΚΟΣ . ΠΟΣΕΙΔΙΠΠΟΥ
 ΛΘΗΜΕΡΟ ΤΗΣ .
 ΑΝΘ Σ . ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Διὸρ ἱερά.
 Μετ' ἐκεχείρου τοῦ μετὰ τ[ήν...
 Ὀλυμπιάδα
 Θεοκόλοι Ὀλυμπικοί
 5 Ἀρίστων Ἀρίστωνος
 Νίγερ Νίγερως
 Τ. Φλάβιος Δαμάριστος
 Σπονδοφόροι
 10 Ἀπολλοφάνης Ἀρίστωνο[s]
 Σόφων Νίγερως
 Ποσειδίππος Νίγερως
 Μάντεις
 Ὀλυμπος Ὀλύμπου Κλυτ[ιάδης]
 Διόνεικος Ὀλύμπου Κλυτ[ιάδης]
 15 Ἐξηγητής: Μ. Ὀράτιος Σαβεῖν[ος]
 Γραμματεὺς
 Τ. Φλάβιος Νάρκισσος
 Σπονδαύλης
 Εὐδάμων Εὐδάμονος
 20 Ἐπισπονδορχησται
 Ἐπιτυχίων Ἀπολλοφάνους
 Σύν[τ]ροφος Σόφωνος
 Ἀριστόνεικος Ποσειδίππου
 [Ἀγ]αθήμερο[s] Τεισ[αμενοῦ]
 25 Ἀνθ[α]ς Ἀλεξάνδρου.

Admodum dubius mihi erat genitivus Διὸρ pro Διός v. 1. Beuleius tamen: „La couronne, les bandelettes, toute la tête de l'inscription sont dans un état de conservation tel, qu'aucune confusion n'est possible. Il y a bien Διὸρ ἱερά.“ Pro Σύντροφος v. 22. B. Συλόροφος supplevit, v. 24. idem καθήμεροθύτης coniecit, ipse tamen dubius. Quo pertineant ΤΗΣ litterae, huius versus ultimae, nisi notant patris Τεισ[αμενοῦ] Agathemeri nomen, nescire me fateor.

Syntherisma virgata

Göttling, Karl Wilhelm,

Inscriptiones olympicae IIII a. C. Goettling editae (Universitätsprogramm.)

Jenae 1853

4 Arch. 72 rd

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10221379-8